Datum
2022-09-28

Beteckning
101-33371-2022

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L6@regeringskansliet.se

Remiss om förslag till rådets förordning om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet och om upphävande av rådets beslut (76/787/EKSG, EEG, Euratom) och den akt om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet som utgör en bilaga till det beslutet

Länsstyrelsens utgångspunkt

Länsstyrelsen i Stockholms län är regional valmyndighet. Vid val till Europaparlamentet ansvarar länsstyrelsen bland annat för att dela in länet i valdistrikt, administrera röstlängden för alla röstberättigade samt genomföra den slutliga rösträkningen. Länsstyrelsens arbete ska bidra till att grundläggande demokratiska värden såsom fria, hemliga, direkta och rättssäkra val skyddas vid genomförandet av EU-valet. Det är utifrån detta perspektiv remissvaret är formulerat. Länsstyrelsens tar inte ställning till förslaget i sin helhet utan kommenterar nedan några aspekter som berör länsstyrelsens arbete med genomförandet av allmänna val.

Länsstyrelsens synpunkter

De föreslagna bestämmelserna innebär omfattande ändringar för genomförandet av EU-val i Sverige. Länsstyrelsen noterar att ett antal av bestämmelserna berör grundlagsfästa rättigheter såsom tryck- och yttrandefriheten samt mötes- och föreningsfriheten. Länsstyrelsen noterar även att konstitutionsutskottet i 2021/22:KU45 finner att förslaget i flera avseenden strider mot subsidiaritetsprincipen. Länsstyrelsen tar inte ställning i sak men förutsätter att dessa frågor noggrant beaktas i den fortsatta beredningen.

Artikel 9 – upprättande av nationella röstlängderna och den europeiska röstlängden

Artikeln innebär en utökad byråkratisering av ett redan fungerande system, vilket Länsstyrelsen ställer sig negativa till.

I förslaget ändras hur den nationella röstlängden ska upprättas och när ändringar senast kan göras, men förslaget preciserar inte ytterligare vilken myndighet som ska ansvara för ändringar och handläggning. Röstlängden ska upprättas mycket tidigare före valdagen än vad som är föreskrivet i nuvarande reglering vilket

Postadress
Länsstyrelsen Stockholm
Box 22067
104 22 STOCKHOLM

Besöksadress
Regeringsgatan 66

Telefon
010-223 10 00
Fax
010-223 11 10

E-post/webbplats
stockholm@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/stockholm

kommer att öka ärendemängden avseende begäran om rättelser i röstlängd markant.

Vidare utökas möjligheten att korrigera fel i röstlängden fram till valdagen vilket riskerar att skapa en forcerad ärendehantering och minskad rättssäkerhet.

Artikel 10 – principer för att välja ut kandidater och inlämning av kandidatlistor

Genom förslaget detaljregleras hanteringen av listorna ytterligare vilket skapar en utökad byråkratisk process. Arbetet med de politiska partiernas listor och kandidater är redan i nuvarande reglering ett stort administrativt uppdrag.

Artikel 12 – valsystemet

I förslaget föreslår väljarna ha två röster vardera, och att en unionsomfattande valkrets skapas utöver den nationella valkretsen. Hur olika valsedlar och kandidater ska viktas mot varandra och hur beräkningar av mandat ska gå till framgår inte med önskad tydlighet.

Artikel 17 – gemensamma bestämmelser för valkampanjerna

I förslaget finns bland annat ett förbud mot opinionsundersökningar nära valdagen, reglering hur valkampanjer får bedrivas och andra regler utan utpekad sanktion- eller tillsynsmyndighet. Länsstyrelsen delar kritiken som regeringskansliet framför i 2021/22:FPM95 utifrån ett föreningsfrihetsperspektiv samt utifrån ett byråkratiseringsperspektiv.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövdingen Sven-Erik Österberg med jurist Hans Lind som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.